

ELISABET JANÉ

Presents imperfectes

Premi de novel·la curta Just M. Casero 2024

Empúries

Elisabet Jané
Presents
imperfectes

Premi Just M. Casero 2024

Editorial Empúries

Barcelona

El jurat del 44è Premi de Novel·la Curta Just M. Casero, convocat per la Llibreria 22, el formaven: Margarida Casacuberta, Josep M. Fonalleras, Cristina Masanés, Imma Merino, Eva Vázquez i Jordi Gispert, que actuava de secretari sense vot.

Primera edició: gener del 2025

© Elisabet Jané Goset, 2025

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664 – 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Grup62
DIPÒSIT LEGAL: B. 136-2025
ISBN: 978-84-19729-68-2

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.
En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudi a donar suport així a l'autonomia creativa d'autors i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.
Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.
Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

EL LLORO

L'orella dreta de la senyora Maria suporta tres punts de sutura d'una picossada. L'agressor ha estat un lloro de cartró i guix que, la setmana passada, l'home de la senyora Maria va comprar per al lavabo reformat. Adquirida al mercat de segona mà, l'andròmina animalística, no arrenca, per poc, l'orella de la seva dona.

El matí de l'escomesa, la senyora Maria es trobava feinejant al quarto de bany mentre esperava el manyà que havia de canviar-los el vidre de la finestra; era un vidre amb flors de l'any de la Maria Castanya que calia substituir per un vidre translúcid modern, sense cap dibuix. Al costat de la finestra, l'home de la senyora Maria hi havia col·locat el lloro nou amb el seu peu. Estava, el marit, entusiasmats: l'ocell de color verd aportava un toc exòtic al lavabo acabat de reformar, i a més, feia joc amb un tamboret del mateix to de verd que ja tenien.

Quan la senyora Maria s'havia arremangat, amb la galleda ensabonada i el desinfectant KH-7, preparada per enfilar-se a l'escala i passar un drap per la finestra del lavabo que calia reemplaçar, l'atacant

estava a punt d'escometre la seva víctima. Entre la primera i la segona polvoritzada, el lloro havia estès les ales, s'havia impulsat des del peu per emprendre el vol i s'havia abraonat contra la dona, més concretament, contra la cara i l'orella dreta de la senyora Maria. Desprevinguda, l'agredida havia acotat el cap i s'havia abalançat, trontollant, sobre l'escala; el KH-7 havia caigut, l'escala havia picat contra el vidre de la finestra, la galleda s'havia tombat i l'aigua corria pel terra del lavabo i començava a escolar-se pel passadís, escales avall. La senyora Maria es protegia l'orella dreta, ensangonada, amb una mà i, amb el palmell obert de l'altra, ventava batzacades a tort i a dret contra l'assaltant aeri. L'escena durà pocs segons més, accelerats per la sortida de la senyora Maria, que aconseguí escapar-se i tancà la porta del lavabo, més espantada que adolorida.

El lloro arrencaorelles havia tornat al seu peu, on s'estava ben quiet i amb el bec tancat quan el manyà vidriaire entrà al lavabo, tot sol, després de l'ofensiva, amb el terra encara mullat. La senyora Maria no el posà al corrent de la falconada-llorada. Amb un esparadrap enganxat a l'orella dreta, la dona va estar escorrent la baieta i el pal de fregar, xops de l'aigua de les escales i la planta baixa, va esperar pacientment que el tècnic canviés el vidre antic i trencat de la finestra i, quan hagué marxat, es dirigí a l'hospital perquè li fessin una ullada —dir-ne «un cop d'ull» hauria sonat abusiu— a l'orella ferida.

Ni l'orella dreta ni la senyora Maria culpen el lloro de l'envestida. La senyora Maria sap que el problema és d'ella, que no s'avesa a les coses noves que tenen a casa. És així. Tot i la paciència i la bona voluntat que hi posa, l'adaptació no és mai fàcil ni ràpida. El marit ja li insisteix, que ha d'anar amb el cap ben alt i fer les passes ben grosses, com un paó o com un lleó que es passeja pels seus dominis. La senyora Maria sap, però, que no s'estarrufa com el seu home, ni sap parlar fort, ni té la seva cabellera ufanosa...; ella és petita, lenta i li costa habituar-se a les coses, ves. I per això, passen les coses que passen.

No fa pas tant que la senyora Maria va deixar-se la pell —per ser més concrets, la pell i les ungles dels dits de les mans— amb la paperera nova del lavabo: quan, al vespre, abans d'anar a dormir, la dona hi llençava els cotons desmaquilladors o el fil dental, la paperera, amb la tapa lluent ben oberta, la perseguia per queixalar-la per tot el lavabo, fins que la senyora Maria va haver de reemplaçar el recipient metàl·lic per bosses de plàstic que buida de nit i recicla de dia. Abans de la paperera havia estat la carxofa de la dutxa, que se li escapava de les mans i ruixava, rebeca, tot el bany per sobre de la mampara. I al principi d'haver posat el terra nou del lavabo, les arrels i les fulles dibuixades de les rajoles atrapaven els peus de la dona, fent que caigués i piqués amb els genolls. Aquesta és la guerra que li han declarat els objectes i els materials nous del lavabo, després de les reformes, a la senyora Maria.

La picossada a l'orella dreta ha estat l'últim incident. Tot i reconèixer que la culpa només és seva i que ha d'arreglar-ho d'una manera o altra, de moment la senyora Maria no ha tornat a entrar sola al lavabo del lloro. Utilitza el lavabo de la planta de baix, que no és tan modern, però és més segur. La senyora Maria ha agafat por. Arran de l'abraonament amb ferida, els seus ulls recorren tots els racons de la casa tement una ofensiva de l'objecte més impensat. Hi ha espais on no s'atreveix a entrar: a l'habitació del seu fill, per exemple, podrien envestir-la la cadira de *gamer* que van portar-li els reis i el teclat de llumetes que el nen s'ha comprat amb els seus estalvis... Malgrat els temors, com que la senyora Maria és soferta i esperançada de mena, es diu que si durant una temporadeta no posa els peus a la selva on dorm, menja i viu el seu fill, patirà menys migranyes i tindrà menys feina.

Del seu dormitori, la senyora Maria no s'acosta a la còmoda restaurada pel seu home, ni obre els calaixos amb els panys en forma de fletxa que va adquirir el marit al mercat, ni tampoc seu ni deixa la roba a la butaca que van fer entapissar fa unes setmanes, per si de cas. La senyora Maria calcula que, en funció de l'objecte, l'adaptació pot durar entre uns deu dies i uns quants mesos. El rècord se'l van endur uns cactus de fusta, col·locats a l'ampit de la finestra que dona al carrer. Els va fer i pintar el seu home. Els filferros que imitaven les punxes li van estar ferint els capcirons dels dits, ben bé du-

rant un any, cada vegada que volia obrir la finestra per ventilar; ara, però, ja s'han fet amics i la senyora Maria els troba molt bonics.

L'home de la senyora Maria és un comercial prejubilat que s'ha aficionat a fer manualitats i mobiliari per a la casa des que s'hi van mudar. Al pis d'abans no hi hauria cabut el seu taulell de fuster novell i les eines. Amb més passió que no pas traça, la seva afició els ha estalviat molts diners i moltes discussions de si aquest moble o aquell, repeteix, orgullós, l'home de la senyora Maria. Miri on miri de la casa hi ha coses fetes per ell: tauletes que ha fabricat amb fustes velles, lleixes de taps de suro, quadres, collages, tamborets i cadires... El marit sempre remarca que, si als de casa no els agrada, no hi ha cap compromís i que llençarà les seves obres o les refarà els cops que faci falta. Encara no ha passat o, almenys, la senyora Maria no recorda haver-ho vist. Una vegada, a l'inici de viure a la casa, fa anys, la dona va voler-li fer veure que, a la tauleta del menjador de davant del sofà, que havia fet ell amb unes rajoles sobrants i fusta vella, li ballava una pota i que, a més, quan parava taula o en treia la pols se li clavaven els repelons de la fusta estellada. Com si sentís ploure, el marit va remugar que ell no era un professional, que els desperfectes no es veien si no t'hi fixaves de tan de prop i que, si volia, que preguntés què costava una tauleta auxiliar nova, que no fos de l'Ikea! El moble es va quedar on era, amb la pota ballarina, i la senyora Maria li treu

la pols amb el plomall sense mirar-s'hi gaire; ja no ha opinat mai més sobre cap producció del marit.

A vegades, com ara que ha quedat una mica estabornida per la picossada, la senyora Maria voldria compartir el que li passa, però no sap amb qui. És ella, la rara; un cas com un cabàs, com li diuen els de casa. I és que als homes de casa no els passen, aquestes coses. Ells estan fets d'una altra manera i tenen una relació molt diferent amb els objectes que els envolten; ni el seu marit ni el seu fill no es deixen intimidar fàcilment. L'home de la senyora Maria és el rei de la casa. Llença petons als miralls i als llums, convençut que el que té, com que ho ha fet o escollit ell, és el millor que hi ha al món; està tan admirat de les seves obres, del seu taller i de les reformes, que objectes, parets i mobles el tracten amb una deferència meravellosa, cofois com ell.

El fill de la senyora Maria, en canvi, podria viure a qualsevol casa, és a dir, a qualsevol lloc, mentre fos amb els seus trastos. Només té ulls, uns ulls grossos rere les ulleres de cul de got, pel seu ordinador i les seves maquinetes: consoles, comandaments, pantalles, telèfons mòbils... El que hi ha més enllà d'aquest espai, amb tot el que hi conté, forma part d'una galàxia remota i desconeguda que l'adolescent de vint-i-vuit anys de la senyora Maria travessa només per accedir al seu món. Si s'està una mica més del compte en altres zones de la casa és per pura necessitat fisiològica. No té cap vàter a l'habitació, encara. Pel que fa a l'incident ocorregut

fora del seu territori, el jove va reconèixer als pares que no s'havia adonat que hi havia un lloro de color verd al lavabo. Quan van explicar-li l'atac de l'animal a la seva mare, no va pensar-s'ho dues vegades: va fotre un cop al bec de l'ocell i va lligar-lo al peu amb una goma de pollastre. La mare creu que ho deu haver vist en alguna sèrie japonesa que pampallugueja al seu ordinador. El pare ho ha aplaudit perquè la goma també és de color verd i perquè tot el que faci el seu cadell estarà bé.

Amb l'orella ferida, la senyora Maria sap que alguna cosa ha de fer, que no pot ser que no torni a trepitjar el lavabo de dalt. S'ha plantejat anar al psicòleg a fer teràpia, però quan l'hi ha comentat al seu home, ell li ha retret que per què ha de gastar-se els diners amb un desconegut que sentenciarà que està com un llum de ganxo, quan només ha d'agafar confiança... I això ja l'hi pot repetir ell tantes vegades com faci falta. Al psicòleg hi van els tocats de l'ala o els deprimits. Qui hi hauria d'anar és l'exveí, l'exmarit de la mestra, que s'arrossega borratxo pels portals i que fa llàstima de veure, continua l'home de la senyora Maria. La dona sospira. Haurà de tancar el lloro amb una tovallola, des de la porta d'entrada, perquè no la vegi, o demanar-li al fill que li lligui també el bec amb una goma. Després de dies de rumiar estratègies per vèncer el perill, la senyora Maria ha pres una decisió. Està cansada de ser l'ase dels cops. No explicarà res als homes de casa. La seva pensada és, com l'espara-

drap per tapar les ferides, un pedaç temporal, però, és, almenys, alguna cosa. Passa la mà pels punts de l'orella dreta i somriu.

L'endemà, la senyora Maria aprofita un moment que pare i fill han sortit per obrir l'armari on guarda la roba d'hivern; busca les peces més gruixudes i més resistents. Es vesteix amb pantalons d'anar a la neu, un jersei de coll alt, mitjons i unes botes de muntanya. Al cap, s'hi enrotlla una bufanda. Protegida sota plecs de roba, només se li veuen els ulls, de color verd. Ara només li falten les ulleres de protecció que utilitza el seu home al taller. Quan la senyora Maria se sent equipada, puja al pis de dalt i obre la porta del lavabo. La llum es filtra a través del vidre nou. El lloro verd és al seu peu, quiet. La senyora Maria tanca la porta del lavabo. S'acosta a la finestra i l'obre. Deslliga la goma del peu del lloro. Seu al tamboret. A veure què passa.